

Status studenta

Status studenta má každý student denního studia na SŠ a VOŠ a libovolného bakalářského, magisterského nebo doktorského studia na VŠ (bez ohledu na formu studia - prezenční, distanční nebo jejich kombinaci - a bez ohledu na to, zda je student v době takového studia výdělečně činný) do věku 26 let (příp. 28 let u prezenčního doktorského studia) - jedná se o tzv. soustavnou přípravu na budoucí povolání ([§ 12 zákona č. 117/1995](#), o státní sociální podpoře).

Za studium na SŠ se z hlediska zákona považuje také jednoleté denní studium jazyků, tzv. pomaturitní studium. Do pomaturitního studia je však nutné se přihlásit do konce kalendářního roku po první vykonané maturitní zkoušce nebo absolutoriu. Škola musí mít akreditaci MŠMT ([přehled oprávněných institucí najdete na webu MŠMT](#)), ve skupině musí být nejvýše 18 studentů a musí jít o denní studium nejméně dvacet 45minutových vyučovacích hodin týdně po celý školní rok.

U jiného než denního studia na SŠ a VOŠ má status studenta pouze ten, kdo není výdělečně činný nebo mu není vyplácena podpora v nezaměstnanosti či při rekvalifikaci.

Jaké výhody přináší status studenta:

- Zdravotní pojištění - úhrada státem do dovršení 26. roku věku;
- Daňové výhody - sleva na dani z příjmu 4020 Kč do dovršení 26. roku věku (u doktorského prezenčního studia až do věku 28 let), sleva na dítě do věku 26 let;
- Sociální dávky (přídavky aj.) do věku 26 let;
- Slevy v dopravě, kultuře apod.

Status studenta po ukončení střední školy

Řádné ukončení závěrečnou zkouškou:

- absolvent je žákem školy do úspěšné závěrečné zkoušky s výučním listem nebo maturitní zkoušky, ale status studenta má až do 31. 8.,
- v případě, že po dobu prázdnin vykonává po celý měsíc výdělečnou činnost (pracovní smlouva, DPP pouze v případě, že zakládá účast na nemocenském pojištění, DPČ) nebo pobírá podporu v nezaměstnanosti či podporu při rekvalifikaci, ztrácí v tomto měsíci status studenta, tj. nárok na přídavek na dítě, a není ani zdravotně pojištěn.

Neúspěšné absolvování závěrečné zkoušky nebo nepřipuštění ke zkoušce:

- student, který neúspěšně vykoná závěrečnou zkoušku je studentem školy do 30. 6., status studenta má ale také do 31. 8. (pokud ukončil studium k 30. 6.),
- zůstává nárok na přídavky na dítě (v případě, že není po celý měsíc výdělečně činný a nepobírá podporu v nezaměstnanosti) i zdravotní pojištění,
- evidence na úřadu práce je možná až od 1. 7.
- u opravných termínů (maturita, závěrečná zkouška) je student považován za nezaopatřené dítě do 31. 8.
- u náhradního termínu, kde student ze zdravotních důvodů nevykonal zkoušku v řádném termínu, trvá status studenta až do dne vykonání zkoušky.

Přerušeni studia nebo předčasné ukončení studia:

- student, který ukončí nebo přeruší studium předčasně (před 30. 6.) přestává mít status studenta k datu ukončení nebo přerušeni studia,
- musí tuto skutečnost ohlásit do 8 kalendářních dnů referátu státní sociální podpory ÚP, pokud pobírá přídavek na dítě - na tento ztrácí nárok,
- musí začít platit zdravotní pojištění, pokud se neregistruje na úřadu práce.

Pokud se dítě/občan stane studentem vysoké školy v kalendářním roce, v němž řádně ukončil soustavnou přípravu na budoucí povolání na střední škole, není třeba se po dobu mezi těmito studii hlásit do evidence ÚP - platí také status studenta - tudíž i zdravotní pojištění.

Evidence na Úřadu práce

Od 1. 1. 2012 se může jako uchazeč o zaměstnání zaevidovat i fyzická osoba, která se soustavně připravuje na budoucí povolání (student denního studia), který prokáže, že v rozhodném období (poslední 2 roky) získala zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění alespoň v délce 12 měsíců.

Po předložení potvrzení o zaměstnání na základě pracovní smlouvy nebo DPČ (zápočtový list, evidenční list důchodového pojištění) nebo potvrzení o výkonu samostatné výdělečné činnosti (potvrzení okresní správy sociálního zabezpečení) vzniká takové osobě nárok na podporu v nezaměstnanosti.

Sociální pojištění

Pojistné na sociální zabezpečení se skládá z nemocenského, důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Od roku 2010 už není student starší 18 let důchodově pojištěn.

Pokud student nevykonává výdělečnou činnost, nemusí pojistné odvádět, ale roky strávené studiem se nepočítají do nároku na důchod. Jako student také nemá nárok na dávky nemocenské, peněžitou pomoc v mateřství apod., protože není účasten na nemocenském pojištění.

Jak si pojištění zajistit

Pojištění lze platit [dobrovolně. Přihlášku k dobrovolné účasti na důchodovém pojištění](#) (.pdf) lze podat na České správě sociálního zabezpečení (podle místa trvalého pobytu).

Při nástupu do zaměstnání přihlášení provádí a pojistné odvádí zaměstnavatel. Pojistné se týká i dohod, DPČ od příjmu 2500 Kč, DPP od příjmu 10 000 Kč.

Podnikající student je považován za osobu samostatně výdělečně činnou (OSVČ) s vedlejší činností. Nemocenské pojištění je dobrovolné, pokud se student nepřihlásí, účast na něm nevzniká.

Zdravotní pojištění

Změnu na zdravotní pojišťovně hlásí při nástupu do studia student sám.

A také pokud student přesáhne 26. rok věku nebo školu ukončí, aniž by nastoupil do zaměstnání nebo se evidoval na úřadu práce, hlásí změnu pojišťovně sám a nahlašuje se jako tzv. osoba bez zdanitelných příjmů. Pojistné činí v roce 2018 1 647 Kč měsíčně ([přehled minimálního pojistného](#)).

V případě brigád se i u DPP zdravotní pojištění odvádí, a to od příjmu 10 000 Kč, u praktického výcviku se pojistné neodvádí (příjmy z "praxe" jsou v roce 2018 osvobozeny také od daně z příjmů).

Pobyt v zahraničí

Zahraníční výjezd za účelem výdělečné činnosti student nemusí oznamovat ČSSZ, může se ale přihlásit k dobrovolnému pojištění, viz výše. [Podmínky zaměstnávání, registrace a platby pojistného](#) je nutné před odjezdem zjistit u příslušných zahraničních institucí.

Pobyt v zahraničí za účelem studia:

- u pobytů, kde student zůstává studentem dané vysoké školy s českou akreditací, o status nepřichází,
- u pobytů, kde student přeruší studium v ČR a pokračuje na škole v zahraničí, mohou nastat dva případy:

1. MŠMT školu uznává za rovnou studiu na VŠ v ČR (§ 12 odst. 2c zákona o státní sociální podpoře 117/1995 Sb. v platném znění) - o status tedy nepřichází,
2. MŠMT školu neuznává - pak status studenta ztrácí.

Toto lze ověřit přímo na [MŠMT](#).

Zdroj: [portal.mpsv.cz](#), [www.kampomaturite.cz](#), [zákon č. 117/1995 o státní sociální podpoře](#), [www.cssz.cz](#), [www.vzp.cz](#), [www.msmt.cz](#)